

VLAAMSE VERENIGING VAN
Klinisch Psychologen

Informatie over Permanente Vorming Eerstelijnspsychologische Zorg in modules

1. Inleiding

In 2016 werd de permanente vorming ELP ingericht door de vormingsinstituten de KOPpeling en The Human Link, de beroepsvereniging VVKP en de Vrije Universiteit Brussel, UGent en KULeuven. Het is een interuniversitaire opleiding die om beurt aan KULeuven, VUB en UGent wordt gegeven.

Deze permanente vorming richt zich tot Master in de Psychologie of de Pedagogische wetenschappen, afgestudeerd binnen richting klinische psychologie, gezondheidspsychologie, schoolpsychologie of orthopedagogiek, met minimaal 6 maanden klinische ervaring in het domein van de psychologische zorg voorafgaand aan de opleiding.

Deze PEV heeft als doel de kwalitatieve uitoefening van psychologische eerstelijnsinterventies bij volwassenen, kinderen en jongeren. De uitoefening richt zich vanuit een generalistisch, transdiagnostisch denkkader op cliënten met mild tot matige psychische klachten en een kwetsbare coping. De opleiding werd beperkt tot 40 deelnemers per cyclus. De kwaliteit van de opleiding en coördinatie wordt opgevolgd aan de hand van een stuurgroep. Docenten en supervisors zijn verbonden aan verschillende partners/externe organisaties en hebben bijzondere expertise in specifieke toepassingen van de ELP zorg. De opleiding wordt gespreid over twee academiejaren, met een sterke focus op de praktijk, bestaande uit workshops, supervisie, oefenen van methoden en technieken, casusconceptualisatie en persoonlijke ontwikkeling.

Deze PEV werd achtereenvolgens georganiseerd vanuit de KULeuven (2016-2018), de VUB (2018-2020) en de UGent (2020-2022). Op basis daarvan studeerden in totaal *120 deelnemers* af met een getuigschrift van de desbetreffende universiteit.

Op de **stuurgroep van 10 december 2021** werd duidelijk dat de huidige PEV, in de vorm van een tweejarige cyclus en op locatie van de universiteiten, niet langer voldeed aan de vereisten vanuit het werkveld. We werden hierbij ingehaald door de acute noden en veranderingen in de klinische realiteit, met een steeds groter wordende vraag naar expertise en vorming (zie ook de nieuwe RIZIV-conventie van juli 2021 op basis van het protocolakkoord, met nog sterker het accent op de functie eerstelijnspsychologische zorg, zowel voor kinderen, jongeren als volwassenen, inclusief aandacht voor

een groepsaanbod en het gebruik van E-health). Er is vanuit de conventie meer nadruk op vorming en supervisie, vanuit het werkveld meer vraag naar opleiding.

De conclusie van deze stuurgroep was dat de bestaande structuur van de PEV ELP dient hervormd te worden, en dit vanuit de volgende criteria:

Meer flexibiliteit in het programma van de opleiding via:

- een flexibel toepasbaar modulair systeem
- toegankelijk voor grotere lesgroepen
- met meer continuïteit in de instroom van de deelnemers
- met de mogelijkheid tot leertrajecten op maat (zoals bvb. het systeem van accreditatie)
- meer aangeboden op locatie, rekening houdend met een regionale spreiding
- met afwisseling in methodiek van online en face-to-face

2. Van tweejarige permanente vorming naar opleiding in modules

Vanaf 2022-2023 wordt deze PEV ELP een modulair systeem waarbij de KP/KO op eigen tempo een leertraject kan opbouwen, en afhankelijk van interesses en doelgroep keuzes kan maken in de modules die hij/zij volgt.

Inschrijving gebeurt niet langer bij de universiteit, wel bij de vzw ELP academie (in oprichting) en attesten deelname aan verschillende modules en supervisies tellen als aanwezigheid.

Voor het behalen van het universitair certificaat dient de klinisch psycholoog/orthopedagoog :

- 3 basismodules (1 module = 4 lesdagen) naar keuze te volgen (waarvan inleidende module verplicht)
- 3 vervolgm modules (1 module = 4 lesdagen) naar keuze te volgen
- Supervisie volgen : 32 uren supervisie in groep, bij een erkend ELP supervisor
- Portfolio te maken met opdrachten per modules, supervisieverslagen, 2 reflectieverslagen en 2 competentieprofielen. Uit dit portfolio dient te blijken dat er een goede toepassing is van de geleerde vaardigheden in de praktijk.

Beoordeling van het portfolio gebeurt nog steeds door beoordelingscommissie (academisch verantwoordelijken en leden kerngroep). Na dit programma en een positieve beoordeling krijgt de cursist een getuigschrift Permanente vorming Eerstelijnspsychologische zorg, mede ondertekend door de universiteiten als kwaliteitslabel. De universiteiten zijn via een samenwerkingsovereenkomst mede verantwoordelijk voor deze opleiding via de wetenschappelijke raad waar zij in zetelen. Zij bewaken de kwaliteit en zorgen mee voor bekendmaking van de opleiding. De Permanente vorming Eerstelijnspsychologische Zorg maakt nog steeds deel uit van hun curriculum en aangeboden opleidingen via de diensten Levenslang Leren (VUB), PPW Continuo (KULeuven) en Dunant Academie (Ugent).

De cursist krijgt eveneens een mentor toegewezen die ook op individueel niveau mee kijken wie best welk leertraject kan volgen, gezien eventuele eerdere relevante opleidingen en competenties. De mentor doet ook een tussentijdse en eindevaluatie en stimuleert het groeipotentieel.

3. Inhoudelijk programma/modulair werken PEV

Elke module bestaat uit vier lesdagen die telkens inhoudelijk één afgebakend geheel vormen. Binnen deze module is er een afwisseling tussen online en live workshops. De lesdagen die meer gericht zijn op oefenen van vaardigheden, gaan zeker live door.

De locaties voor de live workshops zijn verspreid over Vlaanderen, telkens bereikbaar met openbaar vervoer.

De meeste modules worden georganiseerd voor doelgroep volwassenen en kinderen/jongeren samen. Sommige modules zullen apart georganiseerd worden, afhankelijk van de relevantie van de inhoud voor de specifieke doelgroep. De modules zullen systematisch herhaald worden. Eventuele geïnteresseerden kunnen ook losse modules volgen wanneer er plaatsen vrij zijn, zonder in aanmerking te komen voor het getuigschrift.

Alle lesgevers van de workshops hebben ervaring in het werken in de eerstelijnspsychologische zorg.

DEEL 1:

Module inleiding (verplicht volgen)

In deze module situeren we eerstelijnspsychologische zorg binnen het landschap van de geestelijke gezondheidszorg. We gaan in op de nieuwe visie en methodieken binnen eerstelijnspsychologische zorg, gekoppeld aan de conventie terugbetaling psychologische zorg in de eerste lijn. We staan stil bij de competenties van een klinisch psycholoog/orthopedagoog in de eerste lijn. We oefenen op vlak van Shared decision making en participatie van de cliënt. We leren ook samenwerken met de andere actoren op de eerste lijn. Er wordt stilgestaan bij nieuwe werkvormen voor psychologen en orthopedagogen zoals vindplaatsgericht en outreachend werken. Tenslotte is er veel aandacht voor indicatiestelling in de eerste lijn en het gebruik van vragenlijsten.

Lesgevers binnen deze module zijn Tine Daeseleire, Paul Rijnders en Chantal van Audenhove.

Keuze uit onderstaande basismodules

In de **module casusconceptualisatie** leren we om snel samen met de cliënt te komen tot een gedeelde probleemsamenhang via het KOP of PrOP model. We leren die samenhang ook te bespreken en om te zetten naar doelen. Vanuit die doelen bepalen we gericht interventies samen met de cliënt. We leren werken met balansen om te gaan naar verandering op vlak van de persoonlijke stijl of coping. Transdiagnostische interventies komen aan bod op de K of Pr, O en P. Deze module start met drie dagen en een vierde dag later op het jaar als extra inoefening.

Lesgevers binnen deze module zijn onder andere Els Heene, Nathalie Haeck, Eveline Bockhodt, Paul Rijnders en Julie Van De Weghe.

Deze module wordt georganiseerd voor gemengde doelgroep (kinderen/jongeren + volwassenen maar daarnaast ook apart).

De **module psycho-educatie** legt de klemtoon op het geven van inzicht en praktische tools aan de cliënt, zowel individueel als in groep. Er wordt geoefend in het geven van algemene psycho-educatie rond slapen, piekeren, stress, burnout, faalangst... Het kan ook gaan over geven van psycho-educatie over problematieken aan de context zoals bijvoorbeeld aan ouders of partners. Er wordt stilgestaan bij het belang van werken met groepen en vaardigheden worden aangeleerd om groepscursussen te geven.

Lesgevers binnen deze module zijn onder andere Tine Daeseleire en Eveline Bockhodt.

Tijdens de **module motivatie en werkrelatie in de eerste lijn** staan we stil bij het belang van een goede psychologische zorgrelatie specifiek binnen een kortdurend traject. Deze module richt zich vooral op gesprekstechnieken en motivationeel werken. Er wordt geoefend op vlak van oplossingsgericht werken waarbij dit kader heel duidelijk geschetst wordt. Motiverende gespreksvoering komt aan bod en socratisch motiveren.

Lesgevers binnen deze module zijn onder andere Els Heene, Geert Lefevre, Els Merlevede en Nathalie Haeck.

De **module werken met de context** wordt opgesplitst naar volwassenen en kinderen/jongeren omwille van de verschillen in de context. Bij beide doelgroepen wordt geoefend in systeemgericht werken in de eerste lijn. Daarnaast wordt bij volwassenen stilgestaan bij aanpakken van

werkproblematiek en partnerrelatieproblemen. Bij kinderen en jongeren ligt de focus op echtscheiding, mediatietherapie (werken met ouders en andere opvoeders) en schoolse problemen. Lesgevers binnen deze module zijn onder andere Saartje Leven, Els Heene, Vanessa Maes, Wim De Mey, Tine Daeseleire en Nathalie Haeck.

DEEL 2:

Vervolgmodules

De vervolgmodules worden vanaf het tweede jaar aangeboden. Er zullen nog lesgevers aan gekoppeld worden. Binnen deze modules wordt vooral ingegaan op het uitvoeren van generalistische interventies in de eerste lijn. Deze kunnen gericht zijn op het verminderen van klachten en/of het versterken van de persoonlijke stijl of op het omgaan met omstandigheden.

Modules waaruit gekozen kunnen worden:

Module generalistische interventies op de K

Gericht op ontspanningsoefeningen, gebruik van exposure, cognitieve technieken, emotieregulatie vaardigheden, ..

Module generalistische interventies op de P:

Zelfbeeld versterken, activatie en assertiviteit bevorderen, omgaan met interne criticus.

Module generalistische interventies op de O:

Omgaan met schokkende gebeurtenissen, rouw, aanpakken van stressoren.

Module kwetsbare groepen

Gericht op mensen in kansarmoede, mensen met migratie-achtergrond, heel jonge kinderen of ouderen. Er is aandacht voor gebruik van minder-verbale technieken, gebruik van tolken en cultuursensitief werken.

Module specifieke eerstelijns interventies

Interventies die binnen eerstelijnspsychologische zorg een plek kunnen hebben, mits duidelijke omkadering en afbakening. Dit gaat over schemagericht werken, werken met e-health en apps, werken met ervaringsdeskundigen. Ook inschatten van crisissituaties en suïcidepreventie komt hier aan bod.

De overige modules zullen gaan over vaak voorkomende problemen in de eerste lijn :

Module psychosomatiek/SOLK

In deze module leert men interventies voor onverklaarbare somatische klachten en omgaan met chronische en levensbedreigende problemen

Module impulscontrole

Eetproblemen, automutilatie, verslaving, gamen, enz.

Module levenskwaliteit

Seksuele problemen, slaapproblemen, energie behouden

Module KOPP/KOAP, hechting, rigide P

Module burnout en re-integratie

Module hoogconflictscheiding

Enkele lesgevers binnen deze vervolgmodules zijn Elke Van Hoof, Laurence Claes, An Vandeputte, Vanessa Maes, Kurt Renders, Goedele Boonen, An Coetsiers, Angelique Verzelen, ...

4. Praktisch en financieel

De samenwerkingsovereenkomst tussen de universiteiten, de beroepsvereniging VVKP en de ELP academie in oprichting wordt momenteel gefinaliseerd en zal weldra ondertekend worden.

VZW ELP Academie wordt opgericht door Tine Daeseleire en Nathalie Haeck, ondersteund door Els Heene en Eveline Bockhodt. In de raad van bestuur van de vzw zullen mensen zetelen vanuit academische hoek, met psychologische expertise, een huisarts en mensen met expertise op logistiek en/of juridisch vlak.

We zijn momenteel bezig met het opstellen van een website waar alle modules, de trajecten bij de mentor en de supervisie blokken beschikbaar zullen gemaakt worden. Via die website kunnen inschrijvingen gebeuren. Mensen die zich engageren voor de tweejarige opleiding met een traject bij een mentor, zullen telkens voorrang krijgen om zich in te schrijven voor een module of een supervisieblok. Indien er nog plaatsen vrij zijn, worden die open gesteld voor mensen die interesse hebben om vrijblijvend modules te volgen.

Kostprijs voor de cursist :

	Prijs per eenheid	Minimum aantal voor PEV ELP	Totaal
Module (4 workshops door expert lesgever, twee dagen live, twee dagen online)	400	6	2400
Blok supervisie bij erkend ELP supervisor in groepjes van 3 tot 5 deelnemers	250	4	1000
Traject bij mentor : kennismakingsgesprek, evaluatiegesprek, gebruik portfolio, beoordeling portfolio, certificaat na afloop, administratieve opvolging proces	500	1	500
Totaal			3900

Dit traject kan afgelegd worden in twee jaar tijd, maar kan ook gespreid worden over meerdere jaren in functie van eigen wensen en noden, en samenstelling van modules en supervisie blokken.

De workshops binnen de modules zullen telkens doorgaan op maandag zodat de cursisten die dag kunnen beschikbaar houden. Onderstaande data voor de eerste inleidende modules zijn nog onder voorbehoud van akkoord lesgever en locatie.

Groep 1 : 17/10, 24/10, 7/11 en 14/11 of Groep 2 : 7/11, 14/11, 28/11 en 5/12

De volgende modules worden aansluitend gepland (met uitzondering van vakantiedagen). In het eerste jaar kunnen reeds drie of vier modules gevolgd worden.

Blokken supervisie zullen op verschillende momenten in de week gepland worden afhankelijkheid van de agenda van de supervisor. Er kan gekozen worden op basis van beschikbaarheid van dagen en regio. Eventuele externe supervisie bij een erkend ELP supervisor kan hiervoor in aanmerking komen. Een lijst hiervan wordt later bekend gemaakt.

Kennismaking en evaluatiegesprekken worden in onderling overleg gepland en kunnen ook online doorgaan.

5. Inschrijvingen

Inschrijvingen voor het traject bij de mentor, de modules en supervisieblokken zullen pas mogelijk zijn als de website helemaal af is. Hieraan wordt een betaalsysteem en een registratie systeem gekoppeld. Ook het lesmateriaal en het portfolio zullen hieraan gekoppeld worden.

Wij willen u wel alvast mogelijkheid geven tot voorinschrijving via een formulier op de huidige website. Op die manier bent u al zeker ingeschreven voor de Permanente vorming Eerstelijnspsychologische zorg. In dit formulier vragen we ook een aantal administratieve en inhoudelijke zaken als basis voor het kennismakingsgesprek dat zal gepland worden in september. Vervolgens zullen wij u de betalingsgegevens bezorgen via mail om reeds het traject mentor te betalen. Op die manier is uw inschrijving definitief.

Belangrijk : u dient voor inschrijving over het juiste diploma te beschikken (klinisch psycholoog of klinisch orthopedagoog). Daarnaast dient u bij de start van de opleiding in de mogelijkheid te zijn om de vaardigheden die u zal leren, om te zetten in de praktijk. Voor het maken van de opdrachten voor het portfolio en voor de supervisie, is het dus belangrijk dat u voldoende casuïstiek kan hebben in de eerste lijn. Indien dit nog niet het geval is, kan u alvast wel modules volgen, maar kunnen supervisies en portfolio opdrachten nog niet gepland worden.

Inschrijven via www.elp-academie.be

Mailen of info vragen kan via info@elp-academie.be